

به انگیزه ی هفتم آبان ماه، روزِ کورش بزرگ

* **کورش بزرگ** اَبَرِ مَرَدِ تاریخِ ایران، شاهِ شاهان، پادشاهِ ایرانزمینِ دلیرترین و دوست‌داشتنی‌ترین شاه، ایران بوده و هست. او نخست اندیشه ی نیک، گفتارِ نیک و کردارِ نیک را در زندگی خود به کار گرفت. بدینگونه نه تنها نمونه‌ای شد برای دیگران، که دگرگونیِ ژرفی در سراسر شاهنشاهی و در تاریخِ ایران پدید آورد.

* **کورش بزرگ** پایه گذارِ دودمانِ **هخامنشی** است. او چهل ساله بود که بر اورنگِ شاهی نشست. از همان آغازِ زندگی، دلبریِ **کورش** بر همگان روشن شده بود. به هنگام کار هم، سپاهیانِش از او پیروی کرده و دستورهایِ سردارشان را بی چون و چرا انجام می دادند که همین خود مایه ی پیروزیهایش در جنگ ها می شد. * رفتاری را که **کورش بزرگ** با شاهِ شکست خورده در پیش می گرفت، شگفت انگیز بود. روشِ **کورش بزرگ** چنین بود: این پادشاهِ باهوش و خردمند، پس از پیروزی، شاهِ شکست خورده را فرا می خواند. نخست از او دلجویی کرده و به او امیدواری می داد. سپس چنین می گفت: من می توانم سردارِ شایسته ای را از سوی خود به جای شما بنشانم که بر کشور فرمانروایی کند. ولی اینکار را نمی کنم، زیرا بخوبی می دانم که مردم شما زیر بار فرمان های او نخواهند رفت و کار کردن را بر او دشوار خواهند کرد. من این نافرمانی ها را درست دانسته و بسیار خوب درمی یابم. از اینرو من شما را به نام پادشاه برمی گزینم تا بر کشور خود مانند گذشته فرمانروایی کنید. یادآور می شوم که شما از آزادی سد در سد (۱۰۰٪) برخوردار هستید ولی می باید گزارش کارهایتان را به ما بدهید. * با روشی که **کورش بزرگ** در پیش گرفته بود، بسیار دریافته است که همه ی آنانی که روزگاری به دشمنی با او برخاسته و با او می جنگیدند، این بزرگواری را ستوده و در رده ی دوستداران او درمی آمدند.

بدینگونه شد که شاهنشاهی، در چَمِ شاهِ شاهان، در ایران پایه گذاری شد.

- شوریختانه بسیاری از هم میهنانِ گرامی واژه ی **امپراتوری** را به جای واژه ی **شاهنشاهی** به کار می برند. در جایی که جدایی میانِ چَمِ **شاهنشاهی** و **امپراتوری** از زمین است تا آسمان.

* **کورش بزرگ**، در زمانی که بر اورنگِ پادشاهی نشست بود فرمان آزادی مردمان را نوشت. این فرمان بر روی استوانه ای از گلِ پخته نوشته شده که در سال ۱۸۷۹ ترسایبی (۱۲۵۸ خورشیدی) در نیایشگاهی در شهر **بابل** پیدا و به کشور **لندن** برده شده و در آنجا نگهداری می شود. - این فرمان در سال ۵۲۸ پیش از زایش به فرمان **کورش بزرگ هخامنشی** نگاشته شده است.

* آنچه که بهتر است، ما ایرانیان، در باره ی این بنچاکِ (سَنَدِ) تاریخی، بدانیم:
+ پیدا شده : در **بابل (میان رودان)**،
+ به دست : **هرمز رسام** در مارس ۱۸۷۹ ترسایبی،
+ جای نگهداری : تالار شماره ۵۲ کنج خانه ی (موزه) **بریتانیا** در **لندن**،

+ در سال ۱۹۷۱ سازمان ملل آن را به شش زبان رسمی سازمان برگردانده و پخش کرده است.

- جای یادآوری دارد که این فرمان، بی آنکه کسی از پیدا شدن آن آگاه شود، به درازای سال ها در گنج خانه ی لندن نگهداری می شده است.

- در زمان دودمان پهلوی، بود که از این بازمانده ی تاریخی که مایه ی سرفرازی ما ایرانیان است، سخن به میان آمد و به جهانیان شناسانده شد.

هنگام برپایی جشن های ۲۵۰۰ ساله، به پیشنهاد روان شاد شجاع الدین شفا، استوانه ی فرمان کوروش بزرگ نشانه ی این جشن ها شد. نامه هایی هم که از سوی سازمان برگزاری جشن های ۲۵۰۰ نوشته می شد به این فرمان آراسته بودند.

سرنامه ی، نامه های جشن های ۲۵۰۰ ساله

- جدا از اینها کوروش بزرگ همیشه و در همه جا به باورهای مردم کشور شکست خورده، ارج می نهاد.

- او پس از پیروزی، نخست به نیایشگاه های سرزمین شکست خورده می رفت. و اگر در زمان جنگ ویران شده بودند، دستور دو باره ساختن آنها را می داد. نمونه ی شناخته شده ی اینکار کوروش بزرگ، آزاد کردن یهودیان، پس از پیروزی بر بابل است. از اینرو در کتاب مقدس یهودیان چندین بار نام کوروش آورده و از او به نام رها کننده یاد شده است. یهودیان و کشور اسراییل هنوز هم برای کوروش بزرگ پاس بسیار می شناسند و چند سال پیش برای بزرگداشت کوروش بزرگ پیکه ای (تمبری) هم چاپ کردند.

- یکی دیگر از دستورهایی که کورش بزرگ، به سپاه خود می داد این بود که از هرگونه بدرفتاری با مردم شکست خورده خودداری کرده و به آزار آنان دست نزنند. بیشترین کوشش **کورش بزرگ** این بود که پا را از چهارچوب رفتار و منش های درست بیرون نگذارد. او بخوبی دریافته بود که برای برپا و برجا ماندن شاهنشاهی **ایران**، بهترین راه و روش همین است و بس.
- بر پایه ی نوشته ی **هرودوت**، **کورش** همیشه ساده زندگی کرده و هرگز فریب زر و زیور و زندگی با شکوه را نخورد.
- **کورش بزرگ** در چشم همه ی ایرانیان نماز مردانگی و پهلوانی و ساده زیستی بوده و هست.
- پس از درگذشت او و در هم پیچیده شدن دودمان **هخامنشی** دشمنانش به روش های گوناگون کوشیدند تا بر او برچسب هایی بچسبانند ولی کاری از پیش نبردند. همه ی آن برچسب های ناروا در برابر بزرگواری و مردمگرایی های این **ابر مرد تاریخ ایران** مانند برفی در برابر گرمای خورشید آب شده و از میان رفتند.

- * **کورش بزرگ** با **کاساندان شاهزاده ی هخامنشی** پیوند زناشویی بست. میوه ی این پیوند فرخنده؛ دو پسر به نام **کمبوجیه** دوم و دیگری **بردیا** و سه دختر به نام های **آتوسا**، **آرتیستونه** و **رکسانا** بود.
- * **کزنفون** تاریخ نگاری که زندگینامه ی **کورش بزرگ** را نوشته است، یادآور می شود که **کورش بزرگ** پس از پشت سر گذاردن سال ها زندگی در کهن سالی، چشم از جهان فرو بست.
- * **آرامگاه کورش بزرگ** در نزدیکی های شهر **شیراز** در **دشت پاسارگاد** است. این آرامگاه و همه ی بخش پاسارگاد در سال ۲۰۰۴ ترسایی در **میراث جهانی یونسکو** نگاشته شده است.

گویند **کورث بزرگ** پیش از مرگ دستور ساخت آرامگاهش را داده بوده است.
- در زمانِ اسلاميون برای پیشگیری از ویران کردنِ آرامگاه **کورث بزرگ**، ایراندوستان نام **مشهد مادر سلیمان** را بر آن نهاده بودند.

فراهم کننده : ژاله دفتریان
مهرماه ۲۵۸۰ ایرانی
اکتبر ۲۰۲۱ ترسایی